

Norsk Yrkeshygienisk Forening
c/o Eirik Stensvik
Torsbakken 5
8012 BODØ
Tlf: 932 41 609
E-post: fagsekretar@nyf.no
Org.nr. 00971 288 000
www.nyf.no

– Statens strålevern

nrpa@nrpa.no

–

Deres dato:	Deres ref.:	Vår dato:	Vår ref.:
20.05.2016	2015/00259	20.09.2016	ÅDA

Høringsuttalelse, forslag til endringer i strålevernsforskriften

Revidering av forskrifter er et viktig arbeid. Norsk Yrkeshygienisk forening ber om å bli satt opp på den generelle høringslisten hos Statens strålevern.

§5 og ALARA-prinsippet:

ALARA baserer seg helt riktig som høringsbrevet sier på at skader ikke kan utelukkes, selv ved lave verdier. En vanlig oppfatning er også at skader ikke kan utelukkes uten at det motsatte (= positive effekter) dokumenteres.

Premisset for vern mot helseskader som gis, er overholdelse av ”relevante” grenseverdier. Grenseverdier og tiltaksverdier er imidlertid politiske vedtak basert på økonomiske og politiske, så vel som helsemessige hensyn (dette gjelder for alle arbeidsmiljøfaktorer: Støy og kjemikalier, som stråling). Derfor vil ikke grenseverdiene i seg selv være tilstrekkelige til å ivareta risiko for helseskade. Som et prinsipp brukes derfor sikkerhetsmarginer og ALARA som verktøy for å unngå helseskader ved en risikoanalyse.

Høringen viser videre til: ” *dagens forskningsresultater legges til grunn for at ALARA skal sees bort fra*”, men forskningsresultater i seg selv kan ikke være en begrunnelse for at et risikovurderingsprinsipp kan sees bort fra.

ALARA eller ALARP er kongstanken bak forebyggende helserisikovurdering av arbeidsmiljøet uavhengig av arbeidsmiljøfaktor og tilhørende helserisiko. Dette bygger på et føre-var prinsipp, i motsetning til at en arbeidsmiljøfaktor forstås, eller antas, som ufarlig inntil det motsatte er bevist.

En tilbakeføring til sistnevnte prinsipp må forstås som et skritt tilbake sammenlignet med gjeldende risikoforståelse, og kan føre til unødig eksponering og helsebelastning for de det måtte gjelde. Det er ingen grunn til at stråling som arbeidsmiljøfaktor i dag skal unntas ALARA ved en risikoanalyse.

Imidlertid, hvis forskningsresultater er entydig og forsvare en eksponering under aktuelle grenseverdier som ufarlig vil stråledoser ved disse nivåene være helsemessig akseptable. ALARA-prinsippet i seg selv bør likevel bestå som en viktig drivkraft til å redusere

eksponering, også fordi grenseverdier i seg selv behandler ulike arbeidsmiljøfaktorer enkeltvis og ikke samlet.”

Det er ikke det samme å bruke begrepet ”så lav som god praksis tilsier” og ALARA. En tolkning av ”god praksis” er at nytteverdien skal kunne ivaretas. Her er det tilsynelatende ingen rom for helsemessige hensyn.

Ut fra et helsemessig og forebyggende perspektiv er første ledd i § 5 svakt i utgangspunktet:

All strålebruk skal være berettiget. Dette innebærer at fordelene skal være større enn ulempene strålingen medfører.

Norsk Yrkeshygienisk Forening støtter ikke fjerning av ALARA-prinsippet fra Strålevernforskriften.

§ 6. Eksponering av mennesker: dosegrenser, grenseverdier og tiltaksgrense

Paragrafen oppleves å inneholde noen selvmotsigelser, i beste fall tungt språk, slik som ”ikke-yrkeseksponerte arbeidstakere”. Bli begrepet stående må det forklares i definisjonslisten.

En definisjon kan være:

”Ikke-yrkeseksponerte arbeidstakere: Arbeidstakere som ikke er satt til å håndtere eller arbeide med strålekilder.”

”men ikke for pasienter.” bør endres til ”med unntak av pasienter (ved nødvendig undersøkelse og behandling)”.

§13 m.fl.: Innføring av krav også mot utleier av utstyr.

Endringen støttes.

Kapittel IV Bestemmelser om yrkeseksponering for ioniserende stråling

Det oppleves hensiktsmessig av Statens strålevern som fagmyndighet setter nivåene for tiltaks- og grenseverdier også i yrkessammenheng. Tilsvarende skjer fra Folkehelseinstituttet på området inneklime.

§32 Dosegrenser

- Reduksjon av ståledosen som tillates mot øye støttes.
- Å inkludere lærlinger og studenter er hensiktsmessig, og i samsvar med Arbeidsmiljølovens § 1-6 om ikke ansatte arbeidstakere. Forslagene støttes.

§46: Bruk av ordet ”ammende”:

En mor ammer og er ammende.

Et barn dier og er diende.

For Norsk Yrkeshygienisk Forening

Åse Dalseth Austigard
Nestleder NYF, Leder i Fagrådet